

EURÓPSKI OBČANIA A DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO: VNÍMANIE, INFORMOVANOSŤ A SPRÁVANIE – 2020

ZHRNUTIE

NOVEMBER 2020

EURÓPSKI OBČANIA A DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO: VNÍMANIE, INFORMOVANOSŤ A SPRÁVANIE 2020

ZHRNUTIE

NOVEMBER 2020

Obsah

Predslov.....	4
Zhrnutie	5
Duševné vlastníctvo – Informovanosť a názory.....	5
Falšovaný tovar – Názory a spotreba	6
Pirátsky online obsah – Názory a spotreba	8

PREDSLOV

Táto aktualizovaná rozsiahla štúdia o tom, ako občania Európskej únie vnímajú práva duševného vlastníctva, predstavuje jedinečný plán realizácie pre všetky krajiny EÚ, pokiaľ ide o postoje k falšovaniu a pirátstvu a súvisiace správanie.

Z tohto už tretieho vydania štúdie nadväzujúceho na predošlé prieskumy, ktoré EUIPO vykonal v rokoch 2013 a 2017, vyplýva postupná, ale povzbudivá zmena chápania a postojov.

Tak ako v predošlých vydaniach, aj v tejto celoeurópskej štúdii sa potvrdzuje, že prevažná väčšina občanov súhlasí s tým, že je dôležité, aby práva tých, ktorí investujú čas a peniaze do inovácie, boli chránené a aby za svoju prácu boli platení.

Tentokrát dochádza k výraznému nárastu rešpektu voči umelcom a tvorcom. Okrem toho respondenti postupne uvádzajú, že lepšie chápu práva duševného vlastníctva, čo je dôležité zistenie, keďže je preukázané, že tieto práva úmyselne menej porušujú ľudia, ktorí im rozumejú.

V prípade zámerného nakupovania falzifikátov došlo k miernemu poklesu zo 7 % na 5 % a v prípade zámerného pirátstva z 10 % na 8 %. Mladí ľudia sú aj naďalej najväčšou skupinou, ktorá nakupuje falzifikáty a nelegálne sťahuje obsah, čo naznačuje, že v tejto oblasti je stále potrebná ďalšia práca, najmä preto, že táto skupina používa internet najintenzívnejšie. Zároveň naďalej stúpa trend vnímania nákupu falzifikátov ako poškodzovanie imidžu – z 12 % na 17 % v tejto štúdii.

Hoci sa v štúdii nerozoberá dôvod, prečo sa falzifikáty v súčasnosti vnímajú negatívnejšie, tento trend pravdepodobne posilňuje odpor verejnosti voči falošným liekom a osobným ochranným prostriedkom počas krízy COVID-19.

Pokiaľ ide o sťahovanie obsahu, ľudia sú v súčasnosti ochotnejší zaplatiť za legálny obsah, najmä ak je k dispozícii za prijateľné ceny. Táto zmena môže čiastočne súvisieť aj so zvýšenou dostupnosťou legálnych zdrojov. Ľudia platia viac za legálny obsah, keďže jeho kvalita a rozmanitosť sa zlepšuje. Okrem toho častejšie kontrolujú, či sú stránky, ktoré používajú, legálne, alebo nie.

Tieto zmeny a ich dôvody si zasluhujú podrobnejšie preskúmanie a táto aktualizovaná správa bude aj naďalej významným zdrojom pre výskumníkov, odborníkov v oblasti duševného vlastníctva a tvorcov politik.

Podrobné informácie pomôžu zainteresovaným stranám na národnej úrovni v boji proti trestnej činnosti porušovania práv duševného vlastníctva a budú predstavovať referenčnú hodnotu, podľa ktorej sa budú všeobecne orientovať budúce stratégie EUIPO a EÚ v oblasti informovanosti verejnosti.

ZHRNUTIE

V tejto správe sa predkladajú zistenia štúdie z roku 2020 s názvom Európski občania a duševné vlastníctvo: Vnímanie, informovanosť a správanie (Štúdia vnímania duševného vlastníctva z roku 2020). Hlavným cieľom tejto štúdie je získať poznatky o postojoch Európanov k duševnému vlastníctvu, o tom, do akej miery tieto práva rešpektujú, a o tom, akú majú vo všeobecnosti predstavu o duševnom vlastníctve. Konkrétnejšie táto štúdia slúži ako nástroj na monitorovanie verejnej mienky, pokiaľ ide o:

- 1) všeobecné poznatky o duševnom vlastníctve a o jeho vnímanie,
- 2) informovanosť o hodnote duševného vlastníctva a škodách spôsobovaných jeho porušením,
- 3) falšovaný tovar a pirátsky online obsah a dôvody ich kupovania alebo používania (alebo nekupovania a nepoužívania),
- 4) dostupnosť a kvalitu ponúk legálneho online obsahu na úrovni Európskej únie (EÚ) a na národnej úrovni.

Celkovo sa vykonalo 25 636 rozhovorov s obyvateľmi EÚ vo veku od 15 rokov. Dotazník bol vo veľkej miere podobný ako v predchádzajúcej štúdii, aby bolo možné získať porovnateľné výsledky. Do dotazníka boli začlenené zmeny s cieľom ďalšieho skúmania vzťahu medzi vnímaním a správaním.

DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO – INFORMOVANOSŤ A NÁZORY

Pochopenie pojmu duševného vlastníctva je na vysokej úrovni. Osoby, ktoré neporušujú práva duševného vlastníctva, tento pojem chápu skôr veľmi dobre/dosť dobre než osoby dopúšťajúce sa správania, ktorým porušujú práva duševného vlastníctva.

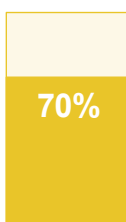
Subjektívne chápanie pojmu „duševného vlastníctva“ zostáva na vysokej úrovni 80 % [+ 2 percentuálne body (pp) v porovnaní so štúdiou z roku 2017], hoci sa v jednotlivých krajinách výrazne líši. Tak ako v predošlých štúdiách, aj tu najmladší respondenti vykazujú najmenej subjektívne chápanie duševného vlastníctva v porovnaní so staršími vekovými skupinami (71 %).

Informovanosť o duševnom vlastníctve je výrazne pod priemerom u osôb, ktoré zámerne nakupovali falšovaný tovar (70 %) alebo získali prístup k pirátskemu online obsahu (73 %), z čoho vyplýva vyššia pravdepodobnosť, že osoby s nižšou mierou chápania duševného vlastníctva ho aj porušujú.

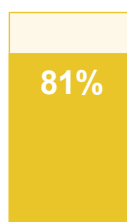
Pochopenie pojmu duševného vlastníctva a jeho porušovanie

Veľmi dobré + dosť dobré chápanie pojmu „duševné vlastníctvo“ medzi osobami, ktoré...

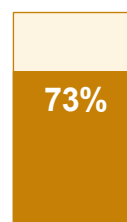
kupujú falšované tovary
zámerne

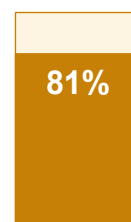
nekupujú falšované
tovary zámerne

získavajú prístup
k nelegálnym zdrojom
digitálneho obsahu
zámerne

nezískavajú prístup
k nelegálnym zdrojom
digitálneho obsahu
zámerne

Takmer všeobecne platí, že ľudia v Európe uznávajú význam ochrany duševného vlastníctva tak ako aj v roku 2017, ale len málo z nich sa domnieva, že z nej majú prospech aj oni sami. Hoci ochrana duševného vlastníctva môže byť považovaná za niečo, z čoho majú prospech najmä známi umelci a veľké spoločnosti, došlo k zdvojnásobeniu počtu osôb, ktoré sa domnievajú, že z ochrany duševného vlastníctva majú najväčší prospech tvorcovia umeleckého obsahu.

Význam ochrany duševného vlastníctva sa uznáva v celej Európe. Rovnako ako v predošlej štúdii (97 %) existuje zhoda (98 %) v tom, že je dôležité, aby vynálezcovia, tvorcovia a umelci mohli chrániť svoje práva a dostávať peniaze za svoju prácu. Podobne stabilný zostáva názor na úlohu duševného vlastníctva v rámci hospodárskej stability, pričom 73 % súhlasí, že bez ochrany duševného vlastníctva by vznikol hospodársky chaos.

Hoci je vnímanie významu ochrany duševného vlastníctva na vysokej úrovni, len málo Európanov (4 %) verí, že z duševného vlastníctva majú prospech predovšetkým ľudia ako oni sami. Mnohí sa stále domnievajú, že z duševného vlastníctva má prospech najmä „elita“, ako sú známi umelci a veľké spoločnosti – hoci od poslednej štúdie vnímanie prospechu veľkých spoločností pokleslo o 9 percentuálnych bodov.

Okrem toho, podiel Európanov, ktorí si myslia, že z duševného vlastníctva majú najväčší prospech tvorcovia umeleckého obsahu, sa zdvojnásobil z 10 % v roku 2017 na 20 % v roku 2020, pričom však treba zdôrazniť, že v roku 2020 sa v rámci tejto otázky pridali ešte dve kategórie („autori/spisovatelia“ a „filmoví tvorcovia“). Iba výrazná menšina sa domnievala, že z duševného vlastníctva nemá prospech nikto (2 %).

Kto má najväčší prospech z ochrany duševného vlastníctva? ⁽¹⁾

Známi umelci	21 % (0)
Tvorcovia umeleckého obsahu	20 % (+ 10)
Veľké spoločnosti	15 % (- 9)
Spotrebiteľia ako vy	4 % (- 1)

FALŠOVANÝ TOVAR – NÁZORY A SPOTREBA

Väčšina respondentov sa domnieva, že falzifikáty majú negatívny vplyv na hospodárstvo, konkrétne na podniky a pracovné miesta.

Európania zvyknú byť informovaní o negatívnych vplyvoch falšovaného tovaru na hospodárstvo, zdravie a bezpečnosť. Proti kupovaniu falzifikátov naďalej zaváži najviac ekonomický argument – 83 % respondentov v roku 2020 súhlasí s tým, že kupovanie falšovaného tovaru ohrozuje podniky a pracovné miesta.

Naďalej pretrváva odmietanie odôvodnení, na základe ktorých by bol nákup falšovaného tovaru prijateľný.

Tak ako v roku 2017, väčšina Európanov nesúhlasí s tvrdeniami, ktoré odôvodňujú nákup falšovaného tovaru. Len malá časť občanov EÚ vidí oprávnené dôvody na nákup falšovaného tovaru. Napríklad len

(¹) Zdroj: Otázka 2: Kto má podľa vášho názoru najväčší prospech z ochrany duševného vlastníctva? (Celková základňa; n = 25 636). TRENDOVÁ OTÁZKA.

15 % Európanov „úplne“ alebo „skôr“ súhlasí, že je prijateľné kupovať falšované luxusné výrobky. Nesúhlas s kupovaním falšovaného tovaru sa od poslednej štúdie mierne zvýšil.

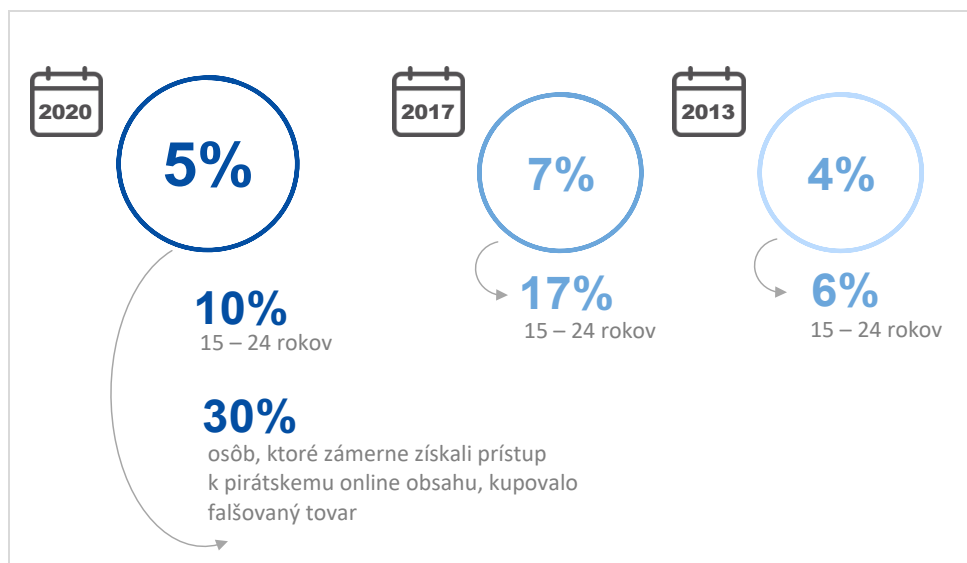
Vo všetkých demografických skupinách však nie je rovnaký. Mladí ľudia (do 24 rokov) majú väčšiu tendenciu súhlasiť s odôvodneniami kupovania falšovaného tovaru. 30 % týchto mladých ľudí „súhlasí/skôr súhlasí“, že je prijateľné kupovať falšované luxusné výrobky – čo predstavuje dvojnásobok oproti priemeru obyvateľstva EÚ. 37 % tejto demografickej skupiny sa v porovnaní s 24 % všetkých respondentov, ktorí sa prieskumu zúčastnili, domnieva, že je prijateľné kupovať falzifikáty, ak je cena originálneho výrobku príliš vysoká.

Len málokto sa priznáva k tomu, že zámerne kupuje falšovaný tovar – v súlade so zisteniami z roku 2013. Osoby, ktoré kupovali falzifikáty, oveľa skôr súhlasia s tvrdeniami, ktoré to odôvodňujú ako prijateľné.

Hlásenie sa k nákupu falšovaného tovaru je na nízkej úrovni. Podiel Európanov, ktorí sa priznali, že za posledných 12 mesiacov zámerne kúpili falšovaný tovar, sa mierne znížil zo 7 % v roku 2017 na 5 % v roku 2020, čo viac zodpovedá údajom, ktoré boli zistené v roku 2013 (4 %).

Tak ako v predchádzajúcej štúdii, mladí ľudia sú ochotnejší priznať sa, že zámerne kupovali falzifikáty – priznáva sa k tomu 10 % osôb vo veku medzi 15 a 24 rokov – dvojnásobok európskeho priemeru. Kupovanie falzifikátov a získavanie prístupu k pirátskemu online obsahu spolu súvisia, pričom 30 % osôb, ktoré zámerne získali prístup k pirátskemu online obsahu, kupovalo falšovaný tovar.

Zámerná kúpa falšovaných výrobkov ⁽²⁾

Tí, ktorí sa priznali k zámernému kupovaniu falzifikátov, s väčšou pravdepodobnosťou uvádzajú, že ide o odôvodniteľné konanie. Dve tretiny (64 %) osôb, ktoré uvádzajú, že si kupovali falzifikáty zámerne, sa domnievajú, že ich kúpa je prijateľná, ak je cena originálneho a autentického výrobku príliš vysoká. Len o niečo menej (58 %) osôb, ktoré kupovali falzifikáty zámerne, sa domnieva, že ich kúpa je prijateľná, ak originálny výrobok nie je (alebo ešte nie je) dostupný tam, kde žijú.

⁽²⁾ Zdroj: Otázka 4a: Ktorú z týchto činností ste vykonali za posledných 12 mesiacov? – Zámerná kúpa falšovaných výrobkov (Celková základňa; n = 25 636). TRENDOVÁ OTÁZKA.

V súlade s predchádzajúcou štúdiou mala značná menšina pochybnosti o tom, či výrobok, ktorý si kúpili, je pravý, alebo falšovaný. Nákup falzifikátov v dôsledku zavádzania taktiež zostáva na nízkej úrovni.

Tretina Európanov (33 %) mala počas posledných 12 mesiacov pochybnosti o tom, či výrobok, ktorý si kúpili, je originálny, alebo nie, čo predstavuje pokles z 37 % v roku 2017. Približne 1 z 10 (9 %) respondentov si počas predošlého roka kúpil falzifikáty v dôsledku zavádzania, pričom ide o údaj, ktorý zostáva od roku 2017 viac-menej stabilný (- 1 pp). Medzi osobami, ktoré si kúpili falzifikáty v dôsledku zavádzania, je zjavné nadmerné zastúpenie mladých ľudí – 12 % v porovnaní s priemerom na úrovni 9 %.

Cena je dôležitá, znižuje sa však jej význam ako dôvodu, pre ktorý by kupujúci prestali kupovať falzifikáty. Poškodenie dobrého mena má v porovnaní s predchádzajúcou štúdiou väčší odstrašujúci účinok.

Dostupnosť cenovo prijateľných pravých výrobkov zostáva hlavným dôvodom, ktorý by spotrebiteľov falšovaného tovaru viedol k tomu, aby s jeho kupovaním prestali; približne polovica (52 %) tých, ktorí falzifikáty kupujú, uvádza, že z tohto dôvodu by prestali. V porovnaní s rokom 2017 je dostupnosť cenovo prijateľných výrobkov v súčasnosti z absolútneho hľadiska menej dôležitým faktorom, pokiaľ ide o to, či ľudia prestanú kupovať falšovaný tovar (- 10 pp), hoci naďalej predstavuje najdôležitejší faktor. Platí to vo všetkých sociálno-demografických skupinách. Riziko trestu je pri mladých ľuďoch dôležitým faktorom, ktorý má vplyv na to, či prestanú kupovať falzifikáty, pričom to uvádza 46 % osôb vo veku 15 až 24 rokov, ktoré kupovali falzifikáty.

Poškodenie dobrého mena je v porovnaní s rokom 2017 presvedčivejším dôvodom, keďže väčší podiel respondentov (17 %, + 5pp), ktorí zámerne kupovali falzifikáty, uvádza, že poškodenie ich imidžu by ich viedlo k tomu, aby prestali falzifikáty kupovať.

Cenová dostupnosť je takisto dôvodom, ktorý vedie k rozhodnutiu nekupovať falzifikáty. Osoby, ktoré nekupujú falšovaný tovar zámerne, sú však v porovnaní s osobami, ktoré falzifikáty kupovali, viac motivované pochopením, že sa tým poškodzujú výrobcovia, pracovné miesta a hospodárstvo.

V aktuálnom prieskume sa osobám, ktoré odpovedali, že počas posledných 12 mesiacov nekupovali falšovaný tovar zámerne, prvýkrát kládla otázka, čo bolo hlavným dôvodom tohto ich konania. Dostupnosť cenovo prijateľných originálnych výrobkov je hlavným dôvodom, pre ktorý nekupujú falzifikáty. V porovnaní s osobami, ktoré kupovali falzifikáty zámerne, však osoby, ktoré ich nekupovali, to s väčšou pravdepodobnosťou nerobili preto, že chápu, že sa tým poškodzujú výrobcovia, pracovné miesta a hospodárstvo – pričom 48 % a 41 % osôb, ktoré nekupujú falzifikáty, to v porovnaní s 24 % osôb, ktoré falzifikáty kupujú, uviedlo ako hlavné dôvody. Vyplýva z toho, že existuje súvislosť medzi informovanosťou o negatívnych účinkoch a kupovaním (alebo nekupovaním) falšovaného tovaru.

Zlá osobná skúsenosť s kupovaním falzifikátov má na mladých ľudí podľa všetkého vplyv. Mladí ľudia, ktorí si **nekúpili** počas posledných 12 mesiacov falšovaný tovar zámerne, sa obvykle falzifikátom vyhýbali, pretože mali zlú osobnú skúsenosť s ich nákupom v minulosti – uviedlo to 31 % osôb vo veku 15 až 24 rokov v porovnaní s 23 % všetkých respondentov. Mladší respondenti zároveň s menšou pravdepodobnosťou uvádzajú, že nekupujú falzifikáty preto, že chápu poškodzovanie výrobcov, pracovných miest a hospodárstva (42 % a 34 % osôb vo veku 15 a 24 rokov to uvádza ako hlavný faktor, prečo nekupujú falzifikáty).

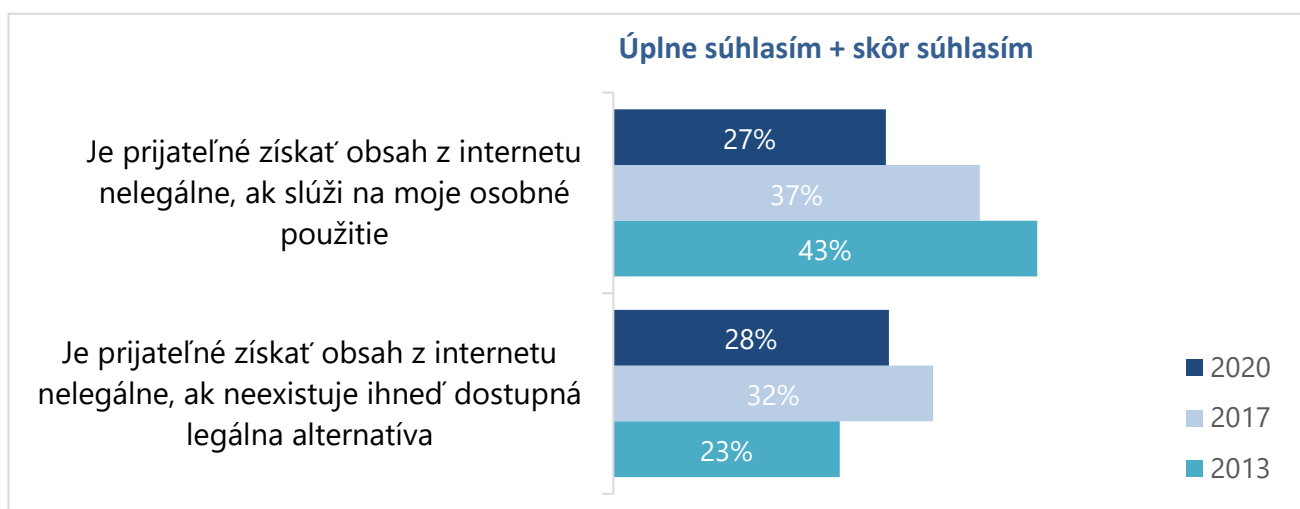
PIRÁTSKY ONLINE OBSAH – NÁZORY A SPOTREBA

Akceptácia používania nelegálnych zdrojov na získanie prístupu k digitálnemu obsahu na osobné použitie výrazne klesá, hoci percentuálny podiel tých, ktorí sa domnievajú, že je to prijateľné, ak neexistuje legálna alternatíva, zostáva stabilný.

Získavanie prístupu k pirátskemu online obsahu je čoraz menej prijateľné. V nadväznosti na malý pokles v roku 2017 sa v tejto štúdii zaznamenáva celkový pokles na úrovni 15 percentuálnych bodov od roku 2013, pokiaľ ide o podiel ľudí v EÚ, ktorí sa domnievajú, že je prijateľné získavať online obsah nelegálne, ak je na osobné použitie. Zároveň 28 % uvádza, že získanie online obsahu z nelegálnych zdrojov je prijateľné, ak nie je k dispozícii legálna alternatíva.

Postoj k pirátskemu online obsahu ⁽³⁾

Bez ohľadu na druh online obsahu je v roku 2020 informovanosť o legálnej ponuke výrazne vyššia oproti stavu pred 3 rokmi.

Viac než dve tretiny ľudí v Európe je informovaných o dostupnosti legálnej ponuky v prípade troch kategórií online obsahu: filmy, hudba a televízne seriály. Mladšie demografické skupiny sú najlepšie informované o legálnej ponuke hudby, filmov, televíznych seriálov a videohier.

Uprednostňovanie výberu legálnych zdrojov narastá, ak sú tieto legálne možnosti cenovo dostupné. Okrem toho sa kvalita, ako aj rozmanitosť obsahu ponúkaného v rámci legálnych služieb čoraz viac vníma ako nadradená kvalite a rozmanitosti, ktorú poskytujú nelegálne zdroje.

Európania jednoznačne uprednostňujú legálny online obsah, ak je jeho cena prijateľná. Výrazná väčšina (89 %) „úplne súhlasí“ alebo „skôr súhlasí“ s tvrdením „Vždy keď je k dispozícii cenovo dostupná legálna možnosť, uprednostňujem prístup/stiahnutie/vysielanie obsahu prostredníctvom povolených platforiem a nevykonávam prístup/stiahnutie/vysielanie nelegálne“.

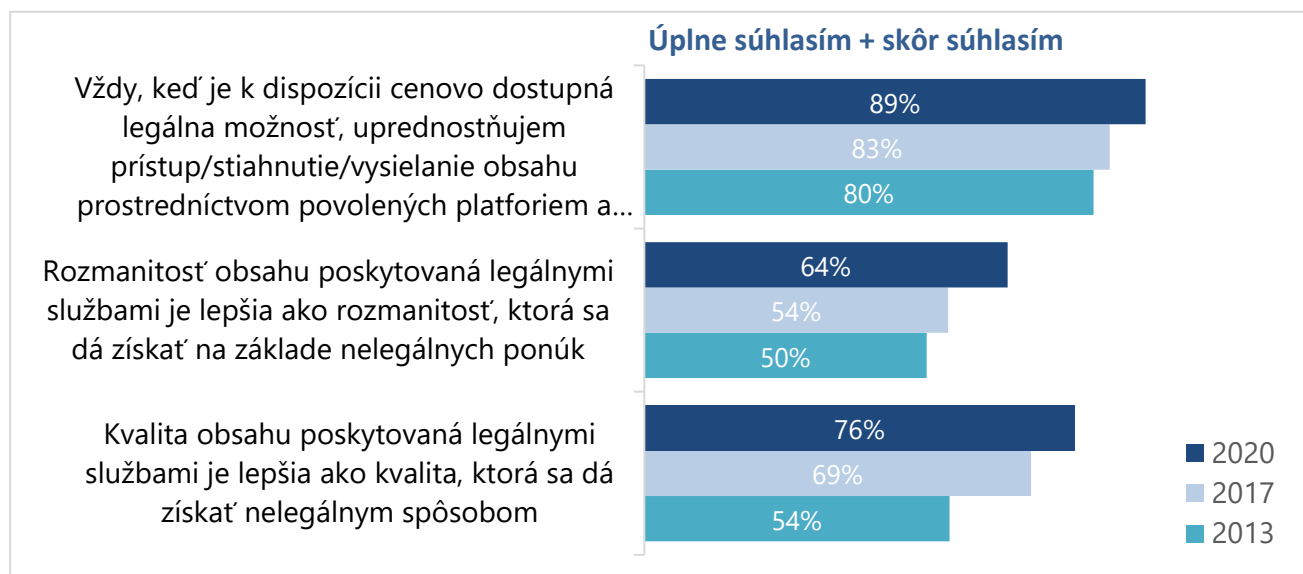
Názory sú pozitívne, aj pokiaľ ide o kvalitu a rozmanitosť obsahu ponúkaného v rámci legálnych služieb. Konkrétne, viac ako tri štvrtiny (76 %) „úplne súhlasia“ alebo „skôr súhlasia“, že kvalita obsahu ponúkaného v rámci legálnych služieb je lepšia ako kvalita, ktorú poskytujú nelegálne zdroje. Podiel respondentov, ktorí súhlasia, že kvalita legálnych služieb je lepšia ako kvalita nelegálnych zdrojov, sa od prvej štúdie v roku 2013 v rámci tohto prieskumu výrazne zvýšil.

Podiel tých, ktorí uprednostňujú legálny online obsah, ak je cenovo dostupný, sa počas týchto rokov takisto zvýšil, a to o 9 percentuálnych bodov. Hoci stále ide o najpresvedčivejšiu motiváciu pre výber legálnych možností, nebol od roku 2013 nárast počtu tých, ktorí súhlasia s týmto tvrdením, až taký prudký ako nárast

⁽³⁾ Zdroj: Otázka 3: Uvedte či úplne súhlasíte, skôr súhlasíte, súhlasíte, skôr nesúhlasíte alebo vôbec nesúhlasíte s týmito tvrdeniami: (Celková základňa; n = 25 636). TRENDOVÁ OTÁZKA.

percentuálneho podielu tých respondentov, ktorí súhlasia, že kvalita (+ 22 pp) a rozmanitosť (+ 14 pp) obsahu ponúkaného v rámci legálnych služieb je lepšia než kvalita a rozmanitosť, ktorú poskytujú nelegálne zdroje.

Názory na legálne ponuky, trend od roku 2013 ⁽⁴⁾

Platenie za online obsah z legálnych zdrojov sa stáva oveľa bežnejším.

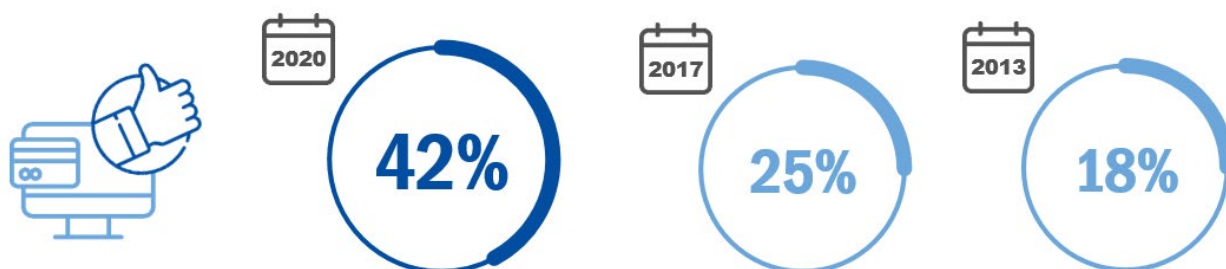
Dôkazom uprednostňovaného používania legálnych zdrojov digitálneho obsahu je značný nárast podielu respondentov, ktorí skutočne zaplatili za prístup k obsahu z legálnych zdrojov online. Viac ako 4 z 10 Európanov (42 %) zaplatilo za prístup, stiahnutie alebo vysielanie obsahu chráneného autorským právom z legálnej služby na internete, pričom ide o veľmi výrazný (+ 17 pp) nárast od roku 2017. V porovnaní s rokom 2013 sa táto hodnota viac ako zdvojnásobila (+ 24 pp). Tieto zistenia sú v súlade s ďalšími nedávnymi štúdiami, v ktorých sa pozoroval podobný nárast využívania online predplatených služieb, pričom ide o vývoj, ktorý ešte viac posilnila pandémia COVID-19 ⁽⁵⁾.

Platba za online obsah z legálnej služby ⁽⁶⁾

⁽⁴⁾ Zdroj: Otázka 7: Pre každé z nasledujúcich tvrdení o legálnych službách poskytujúcich obsah, ako napr. hudba a filmy na internete uveďte, či úplne súhlasíte, skôr súhlasíte, skôr nesúhlasíte alebo vôbec nesúhlasíte: (Celková základňa; n = 25 636). TRENDOVÁ OTÁZKA.

⁽⁵⁾ Pozri napríklad: <https://www.digitaltveurope.com/2020/05/11/coronavirus-accelerates-global-svod-growth/>

⁽⁶⁾ Zdroj: Otázka 4b: Ktorú z týchto činností ste vykonali počas posledných 12 mesiacov? Platba za prístup, stiahnutie alebo vysielanie obsahu chráneného autorským právom z legálnej služby na internete (napríklad hudba, video, film alebo televízne seriály) (Celková základňa; n = 25 636). TRENDOVÁ OTÁZKA.

Hlavným faktorom pre respondentov, ktorí uvádzajú, že nezískavali prístup k digitálnemu obsahu prostredníctvom nelegálnych služieb, je dostupnosť cenovo prijateľného obsahu z legálnych zdrojov.

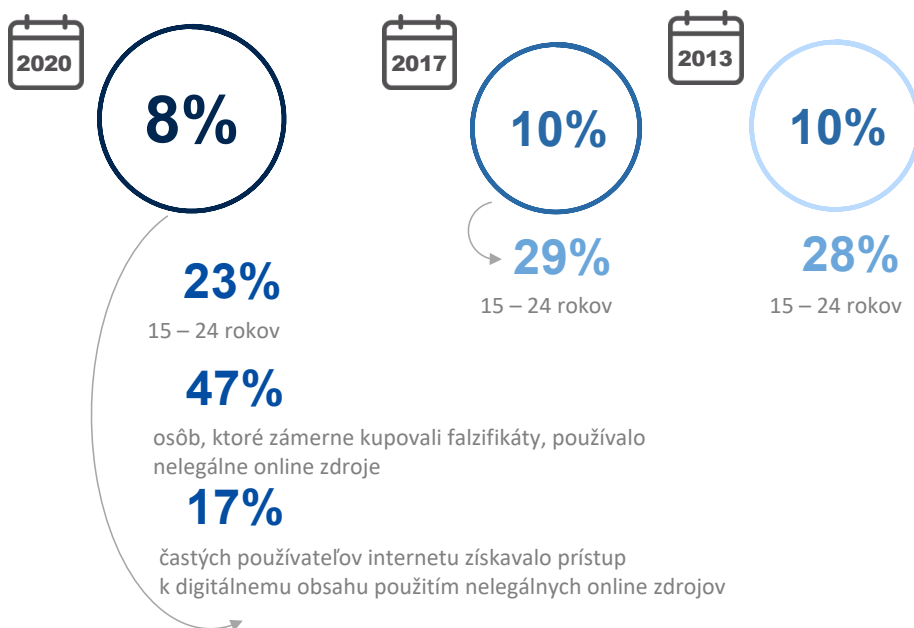
Takmer polovica (48 %) respondentov, ktorí nepoužívali nelegálne zdroje online obsahu, uviedla ako dôvod dostupnosť cenovo prijateľného obsahu z legálnych zdrojov. V rovnakej miere (48 %) je motiváciou chápanie škody, ktorú hudobníkom, spisovateľom, umelcom a tvorcom spôsobuje porušovanie duševného vlastníctva.

Nárast používania legálnych zdrojov digitálneho obsahu sa neprejavil vo výraznom poklese používania nelegálnych zdrojov, došlo však k miernemu poklesu percentuálneho podielu ľudí v Európe, ktorí priznávajú, že používajú nelegálne online zdroje digitálneho obsahu.

Približne 1 z 10 Európanov, ktorí sa zúčastnili na prieskume (8 %), priznal, že počas posledných 12 mesiacov používal pirátsky online obsah zámerne, čo je len mierne pod hodnotami zistenými v rokoch 2017 a 2013 (- 2 pp). Podiel respondentov, ktorí sa priznávajú k používaniu nelegálnych zdrojov, narastá medzi mladými vekovými skupinami a častými používateľmi internetu. Zaujímavosťou je, že respondenti, ktorí získavali prístup k nelegálnemu online obsahu zámerne, si s väčšou pravdepodobnosťou online obsah aj kupovali. Vyplýva z toho, že ľudia v Európe využívajú striedavo legálne aj nelegálne zdroje na získanie prístupu k obsahu, ktorý potrebujú. Ako sa uvádza vyššie, medzi ľuďmi, ktorí získavajú prístup k nelegálnym zdrojom digitálneho obsahu, a ľuďmi, ktorí kupujú falzifikáty, dochádza k jasnemu prekrývaniu.

Zámerné získanie prístupu, stiahnutie alebo vysielanie obsahu z nelegálnych online zdrojov ⁽⁷⁾

(7) Zdroj: Otázka 4b: Ktorú z týchto činností ste vykonali počas posledných 12 mesiacov? – Zámerné získanie prístupu, stiahnutie alebo vysielanie obsahu z nelegálnych online zdrojov (Celková základňa; n = 25 636). TRENDOVÁ OTÁZKA.

Nadalej zostáva stabilná úroveň nejasnosti, pokiaľ ide o to, čo je legálny alebo nelegálny zdroj, stúpa však úsilie zamerané na zisťovanie toho, či je zdroj legálny, alebo nie.

V období medzi rokmi 2013 až 2017 došlo k nárastu nejasnosti, čo predstavuje legálny alebo nelegálny zdroj, tento trend sa však zastavil. Súčasný trend poukazuje na stabilný podiel (23 % v porovnaní s 24 % v roku 2017) osôb, ktorým nie je jasné, čo predstavuje legálnu alebo nelegálnu ponuku.

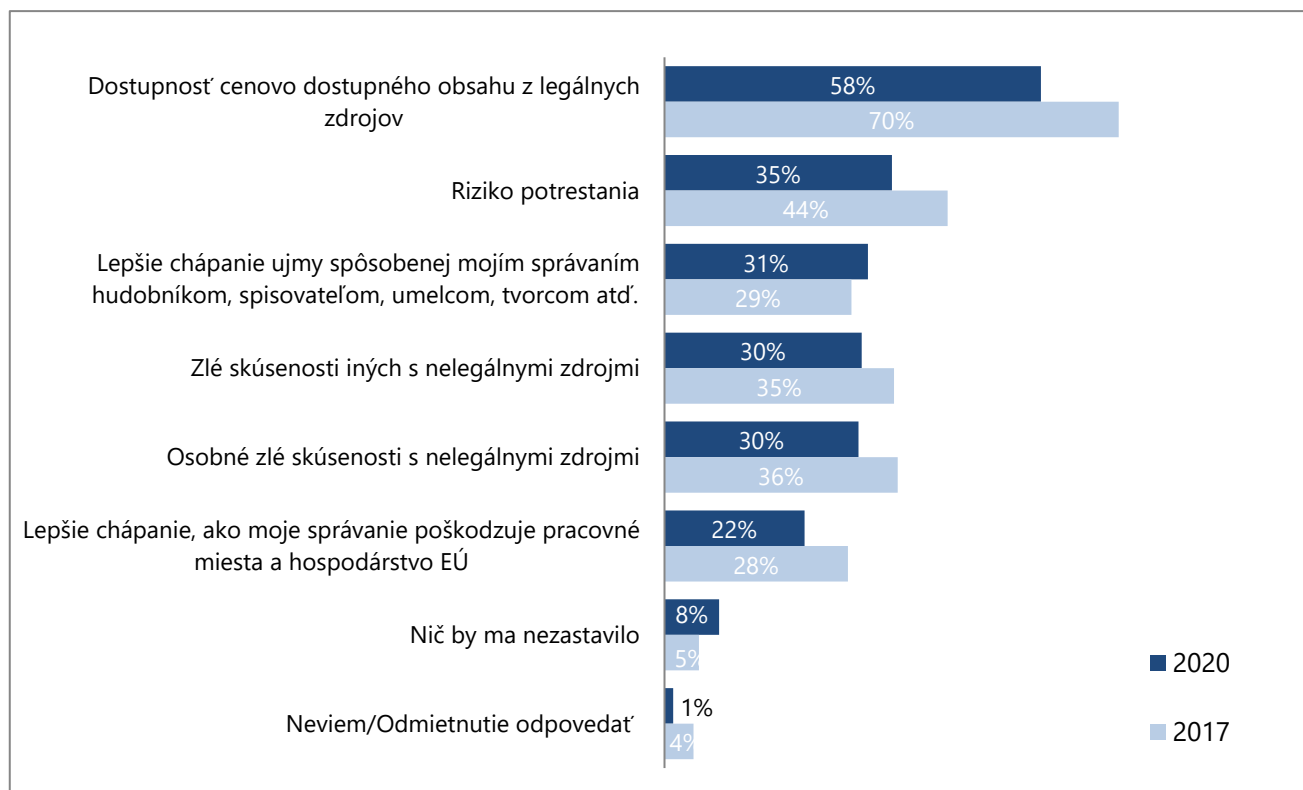
Tento trend je dôkazom nárastu používania a uprednostňovania legálnych online zdrojov. Podporuje to aj nárast podielu osôb, ktoré zisťujú, či je online obsah z legálneho zdroja, alebo nie, pričom ide o nárast zo 14 % v roku 2017 na 20 % v roku 2020.

V porovnaní s používaním pirátskeho online obsahu je odosielanie obsahu chráneného autorským právom na internet (napr. hudba, video, filmy alebo televízne seriály) s cieľom zdieľať ho s ďalšími používateľmi internetu menej rozšírené, pričom len 7 % osôb, ktoré sa zúčastnili prieskumu, priznalo, že v posledných 12 mesiacoch takýto obsah odosielalo. Ešte menší počet (3 %) sa priznal k používaniu nelegálnych streamovacích zariadení, napr. set-top boxov s vopred nainštalovanými aplikáciami, na získanie prístupu k pirátskemu obsahu. Obe tieto nelegálne činnosti však nemožno považovať za nepodstatné, keďže sa ich s väčšou pravdepodobnosťou dopúšťajú mladí ľudia. Z osôb vo veku 15 a 24 rokov odosielalo obsah chránený autorským právom 15 % a 7 % používalo nelegálne streamovacie zariadenia.

Dostupnosť cenovo prijateľného obsahu je nadalej primárnym dôvodom, pre ktorý by osoby získavajúce prístup k nelegálnym zdrojom s týmto konaním prestali, hoci jeho dôležitosť sa výrazne znížila. Argumentácia, že ide o osobné použitie, takisto v značnej miere poklesla.

Dostupnosť cenovo prijateľného obsahu z legálnych zdrojov sa najčastejšie uvádza ako dôvod upustenia od používania pirátskeho online obsahu, ďalším v poradí je riziko trestu a lepšie chápanie ujmy spôsobenej tvorcom. Od roku 2017 sa podiel osôb uvádzajúcich, že dostupnosť cenovo prijateľného obsahu z legálnych zdrojov by ich viedla k tomu, aby prestali používať pirátsky obsah, výrazne znížil (- 12 pp).

Čo by ľudí viedlo k tomu, aby prestali používať pirátsky online obsah? ⁽⁸⁾

⁽⁸⁾ Zdroj: Otázka 9a: Uviedli ste, že ste za posledných 12 mesiacov zámerné používali nelegálne zdroje (webové lokality) na získanie prístupu k online obsahu. Čo všetko by vás viedlo k tomu, aby ste prestali používať nelegálne zdroje? (Celková základňa; n = 2 434). TRENDOVÁ OTÁZKA.

EURÓPSKI OBČANIA A DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO: VNÍMANIE, INFORMOVANOSŤ A SPRÁVANIE – 2020

ZHRNUTIE

NOVEMBER 2020